

LJUNGBY KOMMUN

Ljungby kommunbibliotek

Medieplan 2019

Ljungby kommunbibliotek

Medieplan för Ljungby kommunbibliotek

Medieplanen gäller för Ljungby kommunbibliotek (huvudbibliotek och filialer). Medieplanen uppdateras varje år. Våra syften med en medieplan är att;

- utveckla våra kunskaper om mediebeståndet så att vi kan möta låntagarnas skiftande informationsbehov
- effektivisera vår mediehantering (våra arbetsprocesser kring utlån, inköp, gallring, fjärrlån osv)
- skapa ett budgetunderlag

Omvärldsbeskrivning

Ljungby kommun är en industristad med drygt 28000 invånare och är till ytan en stor kommun. Utbildningsnivån i Ljungby kommun är lägre än genomsnittet i Sverige.

Ljungby kommun är en av Kronobergs läns åtta kommuner. Det finns sju tätorter utanför Ljungby stad; Agunnaryd, Angelstad, Kånna, Lagan, Lidhult, Ryssby och Vittaryd.

I kommunen finns 25 förskolor, 7 friförskolor, 13 kommunala grundskolor, 2 fristående grundskolor, ett gymnasium, två fristående gymnasium samt två öppna förskolor. Det finns även ett högskolecentrum beläget på Garvaren i Ljungby och här finns också ett högskolebibliotek.

Särdrag

Ljungby kommun ingår tillsammans med Älmhult och Alvesta kommuner i den så kallade Sagobygden, där mycket av den svenska muntliga berättartraditionen skrivits ner. I Ljungby finns Sagomuseet med verksamhet kring den muntliga berättartraditionen och varje år i juni månad genomförs Ljungby Berättarfestival. Unesco har tagit upp Sagobygden i sitt register för tryggnad av det immateriella kulturarvet, så som högtider, ritualer, hantverk, muntligt berättande, musik och dans.

På Ljungby huvudbibliotek finns ett rum som kallas Sagorummet, där en del av bibliotekets samlingar av sagor finns tillgängliga för utlån.

Ljungby kommunbibliotek

Ljungby kommunbibliotek består av huvudbibliotek och 3 filialer samt en bokbuss. Filialen i Ryssby är ett folkbibliotek, liksom filialen i Lidhult, som också är ett meröppet folkbibliotek. Filialen i Lagan är ett integrerat folk-och skolbibliotek.

I kommunen finns även ett antal skolbibliotek med anställd personal, Sunnerbogymnasiets skolbibliotek samt skolbiblioteken på grundskolorna Kungshögskolan, Astradskolan och Åbyskolan.

Styrande dokument

- Bibliotekslagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801
- Ljungby kommuns biblioteksplan
- <https://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/files/2017/05/07-Ljungby-2017-2019-Biblioteksplan.pdf>
- Regional medieplan för Blekinge och Kronoberg
<https://biblioteksstatistik.blogg.kb.se/files/2016/06/07-Kronobergs-l%C3%A4n-2016-2018-Regional-biblioteksplan.pdf>
- Unescos folkbiblioteksmanifest
<https://www.unesco.se/?infomat=folkbiblioteksmanifestet-skolbiblioteksmanifestet>

Förvärvspolicy av media

Med ordet media avser vi böcker, ljudböcker, talböcker, filmer, tidningar och tidskrifter. E-böcker och e-ljudböcker räknas också som media, men dessa presenteras i en separat rubrik eftersom vi har andra leverantörer och andra rutiner och regler kring förvärv och gallring.

Inköp av media till huvudbiblioteket i Ljungby görs av bibliotekarierna. Arbetet är fördelat efter olika ämnesområden där varje bibliotekarie köper in på de områden man har ansvar för. Det delade ansvaret gör att inköpen oftast går snabbare att handlägga. Filialföreståndare har ett totalansvar för inköp till sina respektive filialer.

De inköp som görs till biblioteket bygger dels på bibliotekariernas urval och dels på Ljungby kommuninvånarens inköpsförslag. På så vis styrs bibliotekets innehåll till stora delar av kommuninvånarnas egna önskemål och informationsbehov.

Ljungby kommunbibliotek är neutralt i partipolitiska, ideologiska och religiösa frågor. Biblioteket ska stödja demokrati, yttrande- och informationsfrihet. Vid inköp av media strävar vi efter att ta avstånd från medier vars syfte är att propagera för våld, fördomar, rasism, sexism eller annat som strider mot FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.

Kvalitet för oss är att eftersträva att erbjuda ett varierat utbud av information till våra olika grupper av låntagare. Det är vår ambition att mediebeståndet ska representera olika åsikter och värderingar som finns i samhället. Biblioteket tillhandahåller i vissa fall även omdebatterade medier i syfte att bidra till diskussioner och den fria åsiktsbildningen i samhället.

Kvalitetsbegreppet innefattar även att kunna erbjuda en samling som består av såväl bredd som djup och både äldre och nyare litteratur. Vi eftersträvar att tillhandahålla ett urval av både den populära litteraturen samt den smalare mindre efterfrågade litteraturen. Vad gäller äldre litteratur bör hänsyn tas till de värderingar som rådde vid verkets tillkomst. Vi vill spegla den

samhällssyn som rådde då boken skrevs, även om vissa av dessa åsikter inte längre stämmer överens med dagens samhällssyn. Detta kan även gälla för verk som skapats i nutid, men som skildrar ett historiskt förlopp eller olika personers livssituationer genom historien.

Beslut om inköp fattas av ämnesbevakarna och filialföreståndarna. Vid tveksamma inköpsförslag fattas beslutet i mediegruppen i samråd med bibliotekschefen, då vi kan välja att neka inköp.

Anledningar till nekade/avslagna inköpsförslag:

- Om det finns liknande titlar inom samma ämnesområde.
- Om titeln är för dyr att anförskaffa.
- Om titeln eller ämnet bedöms vara alltför smalt för Ljungby kommunbibliotek, dvs inte bedöms få fler utlån. Då övervägs fjärrlån.
- Om mediet inte finns tillgängligt att köpa in via våra leverantörer.
- Om mediet har fått dåliga recensioner. Det gäller särskilt faktafel eller om författaren har använt sig av tveksamma källor eller om det saknas hänvisningar i en vetenskaplig text.
- Om innehållet har som syfte att spekulera i våld, fördomar, rasism, sexism eller annat som strider mot FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna.
- Om titeln är del i en så kallad långserie. Då kan vi neka av utrymmesbrist.

Huvudbiblioteket ansvarar för ett brett utbud av olika medier för olika målgrupper och åldrar. För att möjliggöra ett brett bestånd köper vi inte in samma titlar till alla bibliotek, utan beståndet kan variera. De medier som inte finns inköpta till en filial kan ändå beställas från huvudbiblioteket och hämtas på filialen via det transportsystem Ljungby kommunbibliotek har. Oavsett var i bibliotekssystemet medierna är inköpta ska de kunna vara tillgängliga för låntagaren i hela kommunen.

När efterfrågan är stor på en viss titel beställer vi fler exemplar. Vi arbetar också med snabblån/kortlån i syfte att kunna erbjuda de senaste titlarna till fler.

Inköp sker hos de leverantörer som Ljungby kommun har avtal med.

Lokalsamlingen

Ljungby huvudbibliotek har en lokalsamling med material som rör Ljungby kommun på olika sätt. Här finns böcker, tidningsurklipp samt några filmer om Ljungby samt orterna i Ljungby kommun. Det finns också en samling skönlitteratur, där författarna på något sätt har en anknytning till Ljungby. Materialet i samlingen får inte lånas hem utan är tillgängligt för läsning på biblioteket. Vissa titlar finns ibland i fler exemplar, som då är till utlån.

Gåvor och donationer

Gåvor och donationer accepteras bara under förutsättning att biblioteket fritt får besluta ifall, och i vilken grad, materialet ska införlivas i beståndet. Generellt sett tar vi inte emot gåvor eftersom det blir mycket arbete med att ta hand om böckerna.

Utbud av e-böcker och databaser

De e-böcker och e-ljudböcker biblioteket har styrs av utbudet hos våra leverantörer. Leverantören plockar ibland bort titlar som tidigare har varit till utlån, något som vi inte kan påverka.

Vi har satt en maxgräns på vad varje e-lån får kosta samt en gräns på vad utlånen för en vecka får kosta. Varje låntagare har möjlighet att låna två e-böcker (eller e-ljudböcker) per vecka under förutsättning att det finns utrymme kvar inom bibliotekets budget för e-medier. I vissa fall går vi in aktivt och plockar bort e-böcker/e-ljudböcker bland de levererade titlarna om de strider mot bibliotekets övriga förvärvspolicy.

Databaserna som vi erbjuder ses över varje år och urvalet styrs av i hur stor omfattning låntagarna och personalen använder de befintliga databaserna.

Kurslitteratur

Ljungby kommunbibliotek är ett folkbibliotek och i vårt uppdrag ligger inte att tillhandahålla kurslitteratur för studenter på högskole- och universitetsnivå. Dessa målgrupper ska i första hand söka sig till de högskole- och universitetsbibliotek där de studerar för att få hjälp med att få tag i sin kurslitteratur.

Kurslitteratur för studerande på gymnasienivå, Komvux och SFI köper vi in till viss del för att stödja det livslånga lärandet och om böckerna bedöms ha ett mer allmänt intresse.

Fjärrlån

Titlar som Ljungby kommunbibliotek inte äger kan i vissa fall lånas in från ett annat bibliotek. Det kan handla om äldre litteratur som vi inte längre har kvar eller smalare litteratur som vi inte har köpt in på grund av liten efterfrågan. Det kan också handla om kurslitteratur eller annan typ av litteratur som kan bedömas som för smal eller dyr att köpa in till biblioteket.

Biblioteket fjärrlånar inte in media vi redan har i vårt bestånd eller som finns på något av kommunens andra bibliotek. I vissa fall kan vi hänvisa låntagaren till CIL-biblioteket i Ljungby (Högskolecentrums bibliotek) samt till Sjukhusbiblioteket i Ljungby om boken finns där.

Biblioteket fjärrlånar inte in nya romaner eller populära faktaböcker, filmer, tv-spel, tidskrifter eller så kallade långserier. (Med långserier avses serie med ett stort antal titlar. Dessa köps in i mån av utrymme.) Dessa typer av media blir i stället inköpsförslag och handläggs därefter. Nyare media, som finns att köpa, behandlas i första hand som inköpsförslag.

Litteratur som finns tillgänglig i fulltext eller för gratis nedladdning fjärrlånar vi i regel inte in, utan skickar direkt som en länk till låntagaren. Undantag är om låntagaren på något sätt har svårigheter att ta del av materialet i denna form och då hjälper vi till att göra ett fjärrlån av boken, om det är möjligt.

Vi tar inga avgifter för att fjärrlåna böcker från andra bibliotek. Undantag är om boken måste lånas in från utlandet och då får låntagaren stå för den eventuella kostnader som tillkommer. Undantag är också om materialet bara går att få i form av kopior, som låntagaren då får bekosta själv.

Vi har en gräns på 2 fjärrlån per låntagare och tillfälle, vilket innebär att man totalt får ha 2 stycken fjärrlån på sitt låntagarkonto. Man måste återlämna dessa innan man kan göra nya fjärrlåneansökningar. Undantaget är mångspråk, i de fall vi behöver låna in från annat bibliotek för att kunna erbjuda böcker till låntagaren på sitt modersmål.

Magasinering

Magasinering av litteratur ska vara ett medvetet val, inte ett första steg mot gallring. I magasinet förvaras media som förväntas bli fortsatt efterfrågat som t ex klassiker, dubletter, lokalt material och vissa äldre titlar inom olika ämnesområden som är relevanta för just våra låntagare.

Gallring

Grundprincipen för gallring av litteratur:

- Föråldrat eller inaktuellt innehåll
- Aktuellare material finns att tillgå, antingen via ny upplaga eller i annan form
- Sliten/trasig/fläckig
- Dubblett
- Inte utlånad på 3 år för huvudbiblioteket, eller 5 år för filialerna samt 5 år för magasinet. Dessa siffror kan justeras beroende på ämne och utrymme.

Tidskrifter gallras varje år så att vi endast har årets samt föregående års nummer.

Dagstidningar gallras var 14:e dag.

Undantag i gallringsarbetet är lokal litteratur.

Undantag är också att det inte sker så stor utgivning inom ett ämne och då behåller vi även det äldre materialet.

Exponering

För att synliggöra vårt bestånd marknadsför vi det genom att på olika sätt exponera dem, t ex genom olika skyltningar i biblioteken. Biblioteket har en webbplats där alla nya medier syns när de har kommit till biblioteket.